

ADVIES UITGEBRACHT
DOOR DE ECONOMISCHE EN SOCIALE RAAD
VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
TIJDENS ZIJN ZITTING VAN 4 OKTOBER 2010

inzake

**het voorontwerp van ordonnantie betreffende de sociale economie en de erkenning
van vennootschappen als inschakelingonderneming en van verenigingen
als plaatselijk initiatief voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid
met het oog op de toekenning van toelagen**

VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE BETREFFENDE DE SOCIALE ECONOMIE EN DE ERKENNING VAN VENNOOTSCHAPPEN ALS INSCHAKELINGONDERNEMING EN VAN VERENIGINGEN ALS PLAATSELIJK INITIATIEF VOOR DE ONTWIKKELING VAN DE WERKGELEGENHEID MET HET OOG OP DE TOEKENNING VAN TOELAGEN

Advies van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 4 oktober 2010

Aanhangigmaking

Op 25 augustus 2010 heeft de Economische en Sociale Raad vanwege de Minister van Economie en Tewerkstelling een adviesaanvraag ontvangen betreffende het voorontwerp van ordonnantie betreffende de sociale economie en de erkenning van vennootschappen als inschakelingonderneming en van verenigingen als plaatselijk initiatief voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid met het oog op de toekenning van toelagen, dat de Regering op 19 juli 2010 in eerste lezing heeft goedgekeurd.

Ingevolge enerzijds de vergaderingen van de Commissie Economie-Werkgelegenheid-Fiscaliteit-Financiën op 3 en 14 september 2010, waar de vertegenwoordigers van de Minister het voorontwerp hebben uiteengezet en toegelicht, en anderzijds de verduidelijkingen en toelichtingen vanwege de Directie Werkgelegenheidsbeleid en Meerwaardeneconomie van het Bestuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, formuleert de Raad het volgend advies.

Advies

Algemene beschouwingen

De Raad verheugt zich erover dat het hem ter advies voorgelegde voorontwerp van ordonnantie de ordonnantie van 18 maart 2004 grondig hervormt, om zo dankzij een duidelijker kader een grotere rechtszekerheid in te voeren. Hij wijst erop dat het Brussels Gewest voortaan ook over een definitie van de sociale economie zal beschikken en onderstreept terzelfder tijd het vrij algemeen karakter ervan. Hij wil echter benadrukken dat het toepassingsgebied van het voorontwerp van ordonnantie zich tot de sociale inschakelingseconomie beperkt, en dat zijn beoordeling van de voorzieningen inzake werking en betoelaging uitsluitend in dit specifiek kader moet worden gezien, rekening houdend met het evaluatieproces zoals bepaald in het ontwerp (zie hieronder).

Wat betreft de politieke keuze voor de toevoeging van een derde doelstelling, na de duurzame inschakeling en de professionele omschakeling, is **de Raad** verdeeld. Deze derde doelstelling wordt in de memorie van toelichting als volgt geformuleerd (bladzijde 4) « *arbeidsplaatsen voor de lange termijn aanbieden aan een extreem kwetsbaar publiek. In tegenstelling tot de omschakeling, is het hier de verankering in de structuur die gezocht wordt* ».

De Raad, met uitzondering van de representatieve organisatie van de social-profitsector waarvan het advies verdeeld is, benadrukt het dubbel economisch en sociaal karakter van de sociale inschakelingseconomie en meent dat er, door hieraan extreem kwetsbare werkzoekenden toe te voegen, verwarring zou kunnen ontstaan en schade zou kunnen worden berokkend aan de hoofddoelstelling : de beroepsinschakeling.

Zonder de opportuniteit om zich te bekommeren om de sociale « verankering » van een dergelijk publiek van uiterst moeilijk bemiddelbare werkzoekenden (art. 5, § 2, 8°) in vraag te stellen, benadrukt hij dat er voldoende waarborgen moeten worden verkregen inzake de wijze waarop deze categorie van het doelpubliek zal worden vastgesteld en regelmatig zal worden geëvalueerd.

Hij raadt aan om door middel van een specifieke wetgeving tegemoet te komen aan de behoeften van het publiek, die eerder tot het maatschappelijk « welzijn » dan wel tot de tewerkstelling behoren. Hiervan getuigt met name het begrip « arbeidzorgovereenkomst », dat het voorontwerp van ordonnantie heeft ingevoerd en dat niet in het arbeidsrecht thuishoort.

Dientengevolge vraagt hij om alles wat betrekking heeft op de opdracht van duurzame verankering, die de PIOW en de IO en de daar bijbehorende voorziening werd toevertrouwd, uit het voorontwerp van ordonnantie te schrappen.

De Raad heeft moeten vaststellen dat er binnen de representatieve social-profitsector verdeeldheid is hieromtrent. De meerderheid deelt de beleidskeuze van de Raad. Een minderheid in de social-profitsector is voorstander van de beleidskeuze om na de duurzame inschakeling en de professionele omschakeling een derde doelstelling toe te voegen. Zij beschouwt deze toevoeging als een opportuniteit en een oplossing, die een opening voor een dergelijk uiterst moeilijk bemiddelbaar publiek biedt. Deze doelgroepen in de welzijnssector onderbrengen, dan wel in deze van het tewerkstellingsbeleid, zou hun kansen op een omschakeling naar de reguliere arbeidsmarkt verkleinen.

Gelet op het belang van de artikelen, waarvoor er uitvoeringsbesluiten zijn voorzien, met name de te bevoorrechten sectoren, de opportuniteitscriteria die voor de toekenning van de erkenningen moeten worden toegepast, de financieringsvoorwaarden, de voornaamste evaluatiefactoren en de respectievelijke rollen van de Erkenningscommissie en het Overlegplatform van de Sociale Economie, dringt **de Raad** er heel in het bijzonder op aan dat het noodzakelijk is om de sociale partners te raadplegen.

Tevens benadrukt **de Raad** dat men de sociale partners moet betrekken bij het uitdenken van de oproep tot projecten en neemt hij akte van het feit dat deze nieuwe projecten bij de bestaande projecten komen.

Bijzondere beschouwingen

Definities

De Raad vindt bepaalde beginselen, die de sociale economie definiëren en die de basisvoorwaarden met het oog op de erkenning vormen, te gedetailleerd (zoals dat van het zelfbeheer of dat van de democratische beslissingsprocedure), terwijl dit bij andere beginselen (zoals dat van de voorrang aan personen en arbeid bij de inkomstenverdeling) niet het geval is.

Hij pleit er dus voor dat art. 2 beknopter zou zijn voor wat de opsomming van de beginselen van de sociale economie betreft, om zo problemen in het kader van de erkenning te voorkomen.

Anderzijds vindt **de Raad** het onnodig om het beginsel van eco-efficiëntie in te voeren als basisvoorwaarde met het oog op de erkenning (art. 4). Toch vindt hij, met uitzondering van de representatieve social-profitorganisatie, het nuttig om dit beginsel te overwegen als gelegenheidscriterium.

De Raad dringt aan op de noodzaak om het beginsel van eco-efficiëntie te verduidelijken, omdat er in het licht van de huidige formulering geen enkele objectiverende controle mogelijk is.

Mandatering

De Raad neemt akte van de inspanningen verricht door de Regering om de ordonnantie in overeenstemming te brengen met de Europese bepalingen en moedigt haar aan om verder alles in het werk te stellen om de doelstellingen van de ordonnantie na te streven, dit om te vermijden dat de voorziening van de ordonnantie het voorwerp zou kunnen uitmaken van betwistingen op basis van deze bepalingen.

De representatieve werknemersorganisaties en de representatieve social-profitorganisatie herinneren eraan dat de ordonnantie (art. 3) de mandatering organiseert in het kader van de « inschakeling op de arbeidsmarkt van niet-werkende werkzoekenden ». Het handelt zich volgens hen in dit opzicht om een Dienst van Algemeen Belang (DAB) die niet mag worden gelijkgesteld met een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB).

De representatieve werkgeversorganisatie stelt vast dat de verklarende documenten van de Europese Commissie duidelijk het beperkt karakter aangeven van de types van activiteiten die zij beschouwt als diensten van algemeen belang : het handelt zich om de diensten die voldoen aan dagelijkse noden, zoals energie, telecommunicatie, vervoer, radio en televisie, postdiensten, scholen, sociale en gezondheidsdiensten, enz.

« Elke activiteit die erin bestaat goederen en/of diensten aan te bieden op een bepaalde markt is een economische activiteit. Het feit dat de betrokken activiteit in deze context kan worden bestempeld als « sociaal » is op zich niet voldoende ».

Het feit dat de activiteiten inzake sociale economie eveneens zijn onderworpen aan de BTW toont bovendien duidelijk hun « marktgehalte » aan.

De mandatering moet bijgevolg worden verleend in het kader van de DAEB en niet in het kader van de DAB.

De representatieve werkgeversorganisatie doet opmerken dat het resultaat hetzelfde zal zijn: een betoelaging blijft perfect mogelijk op voorwaarde dat men elke 'overbetoelaging' uitsluit.

Concurrentie

De Raad betreurt het gebrek aan onderscheidende criteria tussen de IO en de PIOW in de ordonnantie, behalve het statuut van onderneming met een sociale finaliteit of vzw : dit kan gevolgen hebben voor de keuze van de paritaire comités.

De Raad deelt in dit verband de bezorgdheid van de Regering die de minister van Tewerkstelling ermee belast om het advies in te winnen van de Nationale Arbeidsraad via de federale Regering, teneinde oplossingen te onderzoeken voor de terugkerende problematiek van de keuze van de paritaire comités die bevoegd zijn voor de sector van de sociale economie.

De Raad stelt vast dat de beginselen voor het verbod van de overbetoelaging voorzien zijn in de tekst, met uitzondering van het federaal niveau dat werd vergeten.

De Raad wenst dat bijzondere aandacht zou worden besteed aan de IO en PIOW die buurtdiensten uitbouwen die onderworpen zijn aan de reglementering op de dienstencheques, door gebruik te maken van de activeringsprogramma's (ACTIVA en SINE).

De representatieve werknemersorganisaties bevelen een bijzondere behandeling aan waarbij de toekenning van de gewestelijke betoelaging wordt onderworpen aan arbeidsvoorwaarden die gunstiger zijn voor de verstrekkers dan de minimale arbeidsvoorwaarden die zijn voorgeschreven door de federale wet op de dienstencheques. Men moet erop toezien dat de budgettaire marges gecreëerd door de cumulatie van de toelagen voornamelijk worden besteed aan de verstrekkers van de dienstencheques, overeenkomstig het principe van de sociale economie uiteengezet in artikel 2 van het voorontwerp van ordonnantie.

Deze voorwaarden zouden het voorwerp moeten uitmaken van een grondiger overleg naar aanleiding van de uitvoeringsbesluiten.

Administratieve vereenvoudiging

De Raad stelt vast dat artikel 13 betreffende de samenstelling van het erkenningsdossier niet voldoet aan de eisen inzake administratieve vereenvoudiging. Elementen, die worden opgevraagd in §1, 1° tot 3°, zijn reeds openbaar en rechtstreeks beschikbaar bij de Administratie. Deze moeten bijgevolg uit het aanvraagdossier worden verwijderd.

De representatieve werkgeversorganisatie vraagt dat het financieel plan, dat wordt geëist in artikel 13, 8°, zou voldoen aan de standardeisen voorzien in het bedrijfsrecht. Dit wordt gerechtvaardigd door het beroep gedaan op publieke financiering, wat de eis van een reële verantwoordelijkheid van de stichters en aandeelhouders en/of stichtende leden van de vzw vereist.

De Raad, met uitzondering van de representatieve werkgeversorganisatie, deelt deze analyse niet en oordeelt dat de bestaande bepalingen met betrekking tot de verantwoordelijkheid en het financieel plan toereikend zijn. Immers, de tekst van de ordonnantie vertrouwt aan de GIMB (BRUSOC) de zorg toe om de leefbaarheid van het voorgesteld financieel plan na te gaan.

Evaluatie

De opdracht van de actoren van de sociale inschakelingseconomie bestaat erin om arbeidsplaatsen te creëren die werknemers, afkomstig uit een publiek dat als « doelpubliek » wordt gedefinieerd, beter in staat stellen om zich op duurzame wijze in te schakelen op de arbeidsmarkt. **De Raad** dringt erop aan om periodiek een evaluatie van de projecten op het vlak van inschakelingsresultaten te verrichten (opgevat als een verbetering van de bekwaamheid om zich in te schakelen van de werknemers van het doelpubliek).

De evaluatie moet de bekrachtiging, de heroriëntering van de sociaalprofessionele inschakelingsactiviteiten of de stopzetting van de erkende projecten mogelijk maken.

Oprichting van een Adviserende erkenningscommissie afzonderlijk van het Overlegplatform van de Sociale Economie

De Raad is er voorstander van om de adviezen inzake de erkenningen aan de opdrachten van het Platform te onttrekken. Hij is verdeeld wat betreft de noodzaak om een adviserende erkenningscommissie op te richten.

De Raad, met uitzondering van de representatieve social-profitorganisatie, is de mening toegedaan dat deze adviserende functie van de sociale gesprekspartners wat betreft de erkenningen moet worden behouden, dit omwille van het verband dat bestaat tussen de dossiers en het tewerkstellingsbeleid van het Gewest en de meerwaarde die zij in de commissie betekenen voor de kwaliteit van de projecten, zowel vanuit economisch als sociaal oogpunt, en omwille van hun integratie in het bestaande Brussels sociaaleconomisch weefsel.

In deze veronderstelling verheugt hij zich erover dat deze instantie wordt opgericht in de Economische en Sociale Raad.

Hij merkt evenwel op dat het voorzitterschap bijgevolg zal moeten worden waargenomen door een lid van de Raad.

Volgens **de representatieve social-profitorganisatie** zouden de sociale partners zich niet meer over de erkenningsdossiers moeten uitspreken. Deze taak zou moeten zijn opgelegd aan het Bestuur, op basis van welbepaalde criteria (voorzien bij besluit), dat voor zijn analyse zou moeten worden bijgestaan door BRUSOC wat betreft de economische leefbaarheid van de projecten.

Overlegplatform van de Sociale Economie

De Raad staat positief tegenover de uitbreiding van de opdrachten die het Platform worden toevertrouwd, alsook tegenover de oprichting ervan binnen de Raad.

Hij wijst er opnieuw op dat het voorzitterschap bijgevolg zal moeten worden waargenomen door een lid van de Raad.

*
* *